

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 39

ביאור הדברים ע"פ כי על כל כבוד חופה...

Una explicación de «Porque sobre
toda la gloria habrá un dosel»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/shir-hashirim/39/

1 ביאור הדברים ע"פ כי על כל כבוד חופה הנה כבוד תתאה הוא בחינת מלכות ונקרא כבוד הוי

Una explicación del asunto a propósito del versículo: “Porque sobre toda la gloria (kavod), un palio (jupá)”. Ahora bien, la gloria inferior (kavod tataá) es el nivel de Maljut (soberanía), y se la llama “la gloria de Havaíá”,

כי הוי היינו זעיר וכבוד הוי הוא בחינת מלכות וברוך היינו מלשון ברכה ושפע והמשכה שיומשך לבחי מלי כבוד הוי ממקומו היינו חכמה עילאה אשר בחי מלי דבר ה' מקומה ושרשה מח"ע [מחכמה

עילאה]

pues Havaíá es Zeir Anpín, y “la gloria de Havaíá” es el nivel de Maljut. Y “bendito” deriva del término que significa bendición, abundancia y emanación: que se haga descender al nivel de Maljut, “la gloria de Havaíá”, “desde su lugar”, es decir, la Jojmá superior (Jojmá Ilaá); pues el nivel de Maljut, la palabra de Havaíá, tiene su lugar y su raíz en la Jojmá superior,

כי אבא יסד ברתא ואבא הוא נקרא כבוד עילאה מקור השכל ונקרא משכיל כבוד חכמים ינחלו כבוד בגימטריא ל"ב נתיבות חכמה ונק' כבוד שהוא בחי זיו יקריה

pues “Aba fundó a la Hija”. Y a Aba se lo llama la gloria superior (kavod ilaá), la fuente del intelecto, y se lo llama maskil (el que comprende): “Los sabios heredarán gloria”. Kavod, según su valor numérico, equivale a los treinta y dos senderos de Jojmá (sabiduría); y se la llama kavod porque es el nivel de “el resplandor de Su gloria” (ziv yekarei),

דהיינו ככרך המבריק בחי התגלות שלמעלה מן ההשגה משא"כ בינה רחובות הנחר שהשכל בא בגדר השגה והרחבה.

es decir, como el destello de un relámpago: el nivel de una revelación que está por encima de la comprensión; mientras que Biná (entendimiento) es “las amplias extensiones del río”, donde el intelecto entra dentro de los límites de la comprensión y se despliega.

2 והנה ז"א ונוקבא הם ב' הפכים כי בחינת מלי עיקר בנינה מן הגבורות קארי תדיר ולא שכיך למען יזמרך כבוד ולא ידום תשוקתה הכל למעלה מעלה בלהב השמימה כטבע האש שעולה למעלה.

Ahora bien, Zeir Anpín (los atributos emocionales) y Nukvá (lo femenino) son dos opuestos. Pues el nivel de Maljut se construye principalmente a partir de las Guevurot (las fuerzas de contención): “clama constantemente y no calla”; “para que la gloria Te cante y no enmudezca”. Todo el anhelo de ella se dirige hacia arriba, cada vez más arriba, como una llama hacia el cielo, según la naturaleza del fuego, que asciende hacia arriba.

3 וז"א הוא רובו חסדים כנודע שז"א הוא מסוף עולמות הא"ס שהוא בחי' השפעת המאציל העליון במדה וגבול למקור דבי"ע היא המלכות ועמ"ש מזה בפ' תרומה בענין כרוב אחד מקצה מזה כו'

Y Zeir Anpín es mayormente Jasadim (bondades), como es sabido: Zeir Anpín está en el extremo de los mundos del Infinito (Ein Sof); es decir, es el nivel de la influencia del Emanador Supremo, medida y limitada, hacia la fuente de Beríá, Yetzirá y Asiá, que es Maljut. Véase también lo escrito sobre esto en la parashá Terumá, acerca de "un querubín en un extremo", etc.

בכדי להיות התהוות הנברא מוגבל במדה וגבול ואפי' [ואפילו] אברהם ומיכאל וכה"ג [וכהאי גוונא] נשמות ומלאכים היותר גדולים הרי עכ"ז [עם כל זה] השגתם מוגבלת שעד כאן ישיגו ולא יותר

para que el ser creado llegue a existir limitado en medida y límite. Incluso Avraham, Mijael y otros semejantes, las almas y los ángeles más excelsos, tienen, pese a ello, una comprensión limitada: hasta aquí pueden comprender, y no más.

ולכן גם ההשפעה הנשפעת מן המאציל העליון להחיותם מוכרחת להתצמצם במד' [במדה] וגבול והיינו ע"י המדו' [המדות] חג"ת [חסד גבורה תפארת] חסד הוא בבחי' ההתפשטות וגבורה הוא בחי' כח הצמצום ות"ת [ותפארת] הוא הממוצע המכריע ביניהן.

Por eso, también la influencia que fluye del Emanador Supremo para darles vida necesariamente debe contraerse en medida y límite. Esto ocurre por medio de los atributos de Jésed, Guevurá y Tiféret: Jésed (bondad) es el aspecto de la expansión; Guevurá (contención), el aspecto de la fuerza de tzimtzum (contracción); y Tiféret (belleza), el intermediario que decide entre ambos.

4 ומכל הנ"ל מובן שזו"נ [שזעיר אנפין ונוקבא] הם ב' הפכים ולזאת בכדי שיהיו יכולים להתחבר יחד להיות בחינת יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ע"ז יש בחינת חופה.

De todo lo anterior se entiende que Zeir Anpín y Nukvá son dos opuestos. Por lo tanto, para que puedan unirse y producir la unión de Zeir Anpín y Nukvá, existe el nivel de la jupá (dosel).

והענין כי הנה ידוע דת"ת [דתפארת] דאימא נעשה כתר לז"א ונוק' [ונוקבא] (ע"ש בפ' תרומה בד"ה ביאור לענין הכרובים וכתר אחד לשניהן כו' ועיי' באגרת הרמ"ז [הרב משה זכות] סי' כ"ז)

La explicación es que se sabe que la Tiféret (belleza) de Ima se convierte en Kéter (la Corona) para Zeir Anpín y Nukvá. (Véase allí, en la parashá Terumá, en el discurso que comienza «Una explicación del asunto de los querubines», sobre «y una sola corona para ambos», etc.; y véase Igueret Ha-Ramaz, sección 27.)

והוא המחבר אותם וכענין שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] על פסוק עושה שלום כו' בין שר של מים ובין כו'

Y es lo que los une, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, acerca del versículo «Él hace la paz», etc.: entre el príncipe del agua y el [príncipe del fuego], etc.,

שע"י התגלות דבר הגבוה מערך שניהם שהוא הקב" בעצמו ובכבודו ע"י הם מתחברים וכמו"כ [וכמו כן] ע"י התגלות בחי' ת"ת [תפארת] דאימא

pues mediante la revelación de algo superior, que trasciende la medida de ambos, a saber, el Santo, bendito sea, Él mismo, en Su gloria, se unen. Del mismo modo, mediante la revelación del nivel de la Tiféret de Ima,

שהוא בחי' כתר ומקיף לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] ע"י הם מתחברים יחד (ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה והיה מעשה הצדקה)

que es el nivel de Kéter y un makif (luz circundante) para Zeir Anpín y Nukvá, mediante ella se unen. (Y véase lo escrito en Igueret HaKódesh, en el pasaje que comienza «Y la obra de caridad será».)

ולהבין ענין ת"ת [תפארת] דאימא הנה עד"מ כמו שיש מדות הגלוי"י [הגלויים] שמשכנם בלב והן אהוי"ר [אהבה ויראה] והתפארות כו'

Para comprender el asunto de la Tiféret de Ima: a modo de analogía, así como existen atributos emocionales (midot) revelados, cuya morada está en el corazón, a saber, el amor, el temor y el orgullo (hitpa'arut), etc.,

כך יש מדות אלו בשכל והן השרשיים והמקורים למדות שבלב וכנראה בחוש כשמתבונן באיזה דבר איך שהוא טוב ונחמד

así también estos atributos existen en el intelecto, y son las raíces y las fuentes de los atributos del corazón. Esto se ve claramente: cuando una persona contempla algo y considera cuán bueno y agradable es,

אזי נתעורר בשכלו אהבה לאותו דבר גם טרם שבאה ונמשכה האהבה בלב להיות חפץ ומשתוקק בפועל ממש וכך גם בעבודת ה' אהבה זו

entonces se despierta en su intelecto amor por esa cosa, aun antes de que el amor haya llegado al corazón y descendido a él, para que la desee y anhele efectivamente. Así también en el servicio a D'os: este amor

שבשכל היא בתמידית על ידי ההתבוננות משא"כ האהבה שכלב היא לפי העת והזמן כו' ועמ"ש מזה בענין שמע ישראל דענין ע' רבתי הם המדות שבשכל.

la que está en el intelecto es constante, mediante la contemplación, mientras que el amor que está en el corazón depende del momento y la ocasión, etc. Y véase lo escrito sobre esto a propósito de "Escucha, Israel": que la ayin grande son los atributos emocionales que están en el intelecto.

5 וכמ"כ [וכמו כן] גם למעלה יש בחיי מדות גם במוחין או"א [אבא ואימא] היינו חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] שהם השרשיים למדות דו"א חסד דאימא הוא שרש ומקור לחסד דו"א כו'

Así también arriba: hay un nivel de atributos incluso en el intelecto (mojin), Aba e Ima (Jojmá y Biná), a saber, Jésed, Guevurá, Tiféret, Nétzaj, Hod y Yesod, que son las raíces de los atributos de Zeir Anpín. El Jésed de Ima es la raíz y la fuente del Jésed de Zeir Anpín, etc.;

ות"ת [ותפארת] דאימא שהוא כללות המדות דאימא כי הת"ת [התפארת] הוא כלול מחו"ג [מחסד וגבורה] כידוע מענין הגוונים כו'

y el Tiféret de Ima, que es su expresión general y colectiva (klalus) de los atributos de Ima, pues Tiféret está compuesto de Jésed y Guevurá, como se sabe por el tema de los colores, etc.,

הוא שרש ומקור לכללות המדות דו" וכלך ת"ת [תפארת] דאימא נעשה כתר ומקיף לזו"ג [לזעיר אנפין ונוקבא] והוא המחבר אותם כו'

es la raíz y la fuente de los atributos de Zeir Anpín en su conjunto. Por eso, el Tiféret de Ima se convierte en Kéter y en un makif para Zeir Anpín y Nukvá, y es lo que los une, etc.

(ועיין עוד מזה לקמן וכמ"א נתבאר בענין תפארת דמה שהמלי מקבלת מחו"ג [מחסד וגבורה] זהו ההמשכה מבחי סדר ההשתלשלות עילה ועלול אבל ע"י ת"ת [תפארת] נמשך מלמעלה מסדר ההשתלשלות כו'.

(Y véase más sobre esto a continuación. En otro lugar se explica, respecto del tema de Tiféret, que lo que Maljut recibe de Jésed y Guevurá es la emanación que proviene del orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), causa y efecto; pero por medio de Tiféret se atrae desde más allá del orden de hishtalshelut, etc.

וי"ל [ויש לומר] משום חסד ענף החכמה וגבורה ענף הבינה אבל ת"ת [תפארת] קו האמצעי עולה עד הכתר וכמ"ש בזהר ס"פ תרומה (דקע"ה ב') ועמ"ש במ"א ע"פ הזהר וישב (דקפ"א) ע"פ

Puede explicarse que esto se debe a que Jésed es una rama de Jojmá y Guevurá, una rama de Biná, mientras que Tiféret, la línea central, asciende hasta Kéter, como está escrito en el Zohar, al final de Parshas Terumah) (folio 175b). Y véase lo escrito en otro lugar acerca del Zohar, Vayeshev (folio 181), sobre el versículo

הנה ישכיל עבדי כו' מאד מסטרא דיעקב. גם בחי' שער החמשים דבינה איתא בכתבי האריז"ל [האר"י זכרונו לברכה] שהוא בשליש עליון של תפארת דבינה.

“He aquí que Mi siervo prosperará”, etc.: “‘mucho’ —del lado de Yaakov”. También, respecto del nivel de la quincuagésima puerta de Biná, se afirma en los escritos del Arizal, de bendita memoria, que se encuentra en el tercio superior del Tiféret de Biná.

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' פינחס (דרנ"ג ע"א) ועמ"ש מענין שער החמשים בפ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם.

Y véase el comentario del Ramaz sobre el Zohar, Parshas Pinchas (folio 253a). Y véase lo escrito acerca del tema de la quincuagésima puerta en Parshas Yisro, en el discurso que comienza “Su apariencia y su obra”.

והנה מבואר למעלה שדרך פרט יש ב' חופות חופה לחתן וחופה לכלה כו' וחופה דכלה היינו בחי' בכל מאדך ונראה שזהו בחי' כתר דנוקבא וכדרך

Ahora bien, se explicó anteriormente que, en particular, hay dos palios nupciales: uno para el novio y otro para la novia, etc. El palio de la novia corresponde al nivel de “con toda tu fuerza”, y parece que este es el nivel del Kéter de Nukvá, de la manera

שנזכר במ"א בד"ה מקושש עצים דבזמן שישראל עושין רצונו של מקום הנזכר בפ"ו דברכות זהו בחי' בכל מאדך שלכן בפרשה והיה אם שמוע שלא נזכר בכל מאדך נאמר ואספת דגנך כו'

que se mencionó en otro lugar, en el maamar que comienza “El que recogía leña”: que “cuando Israel cumplen la voluntad del Omnipresente”, mencionado en el capítulo sexto de Berajot, corresponde al nivel de “con toda tu fuerza”. Por eso, en la sección “Y será, si escuchan”, donde no se menciona “con toda tu fuerza”, se dice: “Y recogerás tu grano”, etc.

ורצונו של מקום הוא בחי' כתר דנוקבא ובאתערותא דלתתא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עזי מעורר למעלה ג"כ החופה של החתן שהוא בחי' ת"ת [תפארת] דאימא כו'.

Y "la voluntad del Omnipresente" es el nivel de Kéter de Nukvá. Y mediante un despertar desde abajo [se produce] un despertar desde arriba: por medio de esto, también se despierta arriba la jupá del novio, que es el nivel de Tiféret de Ima, etc.

ועפ"ז [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] טעם למנהג שנהגו שמתחילה החתן פרס סודר על הכלה הנקרא (דעקטוך) שזו כעין חופה של הכלה בפ"ע [בפני עצמו] ואח"כ שניהם נכנסין תחת יריעה ע"ג [על גבין] כלונסות זהו חופה המקיף

De acuerdo con esto, puede explicarse la razón de la costumbre de que, primero, el novio extienda un paño sobre la novia, llamado (Decktuch); esto es una especie de jupá de la novia por sí sola. Luego ambos entran bajo una tela extendida sobre postes: esta es la jupá que los circunda

לשניהם וכמבואר בש"ע אה"ע [אהבת עולם] סי' נ"ה ס"א [סטרא אחרא] בהג"ה [בהגהה] ובחלקת מחוקק שם סק"ט ובב"ש שם סק"ה דזה שמכסין ראש הכלה בסודר נקרא ג"כ חופה לדעת התוס' [התוספות] וזהו ענין הינומא והוא בחי' חופה של הכלה כנ"ל:

a ambos. Como se explica en Shulján Aruj, Even HaEzer, sección 55, párrafo 1, en la glosa, y en Jelkat Mejukek allí, inciso 9, y en Beit Shmuel allí, inciso 5: cubrir la cabeza de la novia con un paño también se llama jupá, según la opinión de Tosafot. Esto es el asunto de la jinuma (velo), y corresponde al nivel de la jupá de la novia, como se mencionó arriba.

6 ב והנה כמו שת"ת [שתפארת] דאימא הוא המקיף ומחבר זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] יחד כך יש בחי' מקיף כללי המחבר או"י ומזוגן יחד כי או"א [אבא ואימא] הם ג"כ ב' הפכיים

2. Ahora bien, así como la Tiféret de Ima es lo que circunda a Zeir Anpín y Nukvá y los une, también existe un nivel de makif general (luz circundante) que une a Aba e Ima (Jojmá y Biná) y los empareja. Pues Aba e Ima también son dos opuestos,

כי אבא הוא מקור כל החסדים ואימא היא מקור כל הגבורות ומתחברין יחד ע"י בחי' כתר הכללי דאצילות מלכות דא"ק [דאדם קדמון]

pues Aba es la fuente de todos los Jasadim (bondades), e Ima es la fuente de todas las Guevurot (fuerzas de contención); y se unen por medio del nivel del Kéter general (Corona) de Atzilut (Emanación), la Maljut de Adam Kadmon.

והוא בחי' החופה שעל הכבוד העליון (ועמ"ש מענין יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ויחוד או"א [אבא ואימא] בד"ה אלה פקודי המשכן משכן העדות כו')

Y este es el nivel de la jupá que está sobre la gloria superior. (Y véase lo escrito acerca de la unión de Zeir Anpín y Nukvá y la unión de Aba e Ima, en el discurso que comienza: "Estos son los cómputos del Tabernáculo, el Tabernáculo del Testimonio", etc.)

דהיינו כמו שת"ת [שתפארת] דאימא חופה על זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] (ומחברן יחד אף שהם ב' הפכיים מ"מ מתחברין ע"י ת"ת [תפארת] דאימא)

Es decir, así como la Tiféret de Ima es una jupá sobre Zeir Anpín y Nukvá (y los une: aunque son dos opuestos, sin embargo, se unen por medio de la Tiféret de Ima),

והוא ע"ד שבפרשת בראשית נאמר וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום ומחמת זה היה הסברא לחיוב ואח"כ בפרשת נח לא אוסיף עוד כו'

y esto se asemeja a lo que se dice en Parashat Bereshit: "y toda inclinación de los pensamientos de su corazón era solamente mala todo el día"; por eso, el razonamiento llevaba a condenarlo. Luego, en Parashat Noaj, se dijo: "No volveré a...", etc.,

כי יצר לב האדם רע מנעוריו הנה אותו טעם בעצמו נתהפך אח"כ לזכות וזהו הכל מחמת

"pues la inclinación del corazón del hombre es mala desde su juventud": esa misma razón se transformó después en mérito. Y todo esto se debe a que

כי במקורן ושרשן קודם שבא המדה לידי התגלות אל לבו לכל אשר יחפוץ יטנו אם לזכות או לחיוב יש בשכל טעם לזה.

en su fuente y raíz, antes de que el atributo llegue a revelarse "en Su corazón", "hacia donde Él desea, lo inclina", ya sea hacia el mérito o hacia la culpa, el intelecto tiene una razón para ello.

לכן נקרא ת"ת [תפארת] דאימא חופה שחופה ומקיף המדות יחד ונבטלים שם הכל בהשוואה יחד כשבא בהתגלות אור ת"ת [תפארת] דאימא כו'

Por eso la Tiféret de Ima se llama jupá: cubre y circunda los atributos conjuntamente, y allí todos se anulan por igual, juntos, cuando la luz de la Tiféret de Ima se revela, etc.

(ועמ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות בענין אל מול פני המנורה) כמ"כ [כמו כן] יש חופה על כבוד עליון או"א [אבא ואימא] מלי דא"ק [דאדם קדמון] אשר מקיף וכוללם יחד ושם הם אינן בערך דבר מה רק הארה וזיו בעלמא.

(Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Cuando hagas subir las lámparas", acerca de "hacia el frente de la menorá"). Así también, hay una jupá sobre la gloria suprema, Aba e Ima: Maljut de Adam Kadmon, que las circunda y las incluye juntas; allí no tienen importancia alguna, sino que son apenas un resplandor y un brillo.

והענין דהנה ידוע כי אית רצון ואית רצון התחתון היינו הנולד מן השכל מחמת שמשכיל בשכלו יופי של אותו הדבר לכן רוצה בזה שזהו רצון התחתון וזהו ענין כתר דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] שנמשך מת"ת [מתפארת] דאימא.

La explicación es que, como es sabido, hay una voluntad y hay otra voluntad. La voluntad inferior es la que nace del intelecto: como la persona percibe con su intelecto la belleza de esa cosa, por eso la desea; esta es la voluntad inferior. Y este es el concepto de Kéter de Zeir Anpín y Nukvá, que se extiende desde Tiféret de Ima.

אכן אית רצון העליון כענין מה שאמרו שתוק כך על במחשבה ואין יכול להשיב לו טעם ע"ז זו תורה כו'

Pero existe la voluntad suprema, como en lo que dijeron: "Calla; así surgió en el pensamiento", y Él no pudo darle una razón para ello: "¿Esta es la Torá...?", etc.;

רק רצונו הוא כך בלי טעם זהו רצון העליון כי רצון התחתון אדרבה הוא ע"י טעם שרואה בשכלו טעם הדבר

sino que Su voluntad es así, sin razón: esta es la voluntad suprema. Pues la voluntad inferior, por el contrario, se produce por medio de una razón: la persona percibe con su intelecto la razón de la cosa,

לכן רצונו בזה והיה יכול להשיב טעם הדבר וא"כ מה שאמר לו שתוק זהו מפני שנמשך מרצון העליון שלמעלה מהשכל

y por eso la desea; por consiguiente, podría haber explicado la razón de la cosa. Entonces, cuando le dijo: "Calla", fue porque esto se extiende de la voluntad suprema, que está por encima del intelecto;

לכן לא היה יכול להגיד לו טעם כי הרצון הוא גבוה הרבה ואינו יכול להשתלשל ולבא לידי גילוי בשכל.

por eso no pudo darle una razón, pues la voluntad es muy elevada y no puede descender gradualmente y llegar a revelarse en el intelecto.

אך א"כ הוא ח"ו [חס ושלום] יראה כעקשות שרוצה אף נגד השכל רק ידוע כי שי מוחא סתימאה הכוונה לזה שנקרא סתימאה

Pero, de ser así, ¡D'os libre!, parecería obstinación, como si quisiera incluso contra el intelecto. Sin embargo, es sabido que existe el Moja Stimaá (cerebro oculto); el sentido de que se lo llame "oculto"

כי בודאי יש טעם ע"ז הרצון עליו שרוצה כך רק הטעם הוא נשגב ונעלה גבוה שאין יכול להשתלשל ולבא לידי גילוי לזולתו רק כמוס ונעלם לו לבדו הוא

es que, ciertamente, hay una razón para esta voluntad suprema, por la que Él quiere que sea así; solo que la razón es sublime, excelsa y muy elevada, de modo que no puede descender gradualmente ni llegar a revelarse a otro, sino que permanece guardada y oculta, solo para Él.

לכן נקרא מוחא היינו שכל גבוה רק סתימאה מכל נעלם לכן אמר לו שתוק בחי שתיקה כך עלה במחשבה שהוא בחי חכמה וטעם עליון שאינו יכול להשיג לזולתו ולזולתו נראה

Por eso se lo llama "cerebro" (moja), es decir, un intelecto elevado, pero "oculto" (stimaá), escondido de todos. Por eso le dijo: "Calla"; el nivel del silencio: "así surgió en el pensamiento", que es el nivel de Jojmá (sabiduría) y de una razón suprema que no puede ser comprendida por otro; y a otro se le aparece

כי הוא רק רצון בלבד בלי שום טעם ורק לו לבדו טעמו ונימוקו ושם שורה התענוג מן הדבר ההוא תענוג עליון וזהו בחי עתיק

que no es más que voluntad, sin razón alguna, y solo Él mismo conoce su razón y su fundamento. Allí reside también el deleite en esa cosa, un deleite supremo; y este es el nivel de Atik,

כי התענוג של הדבר נעתק מכל ורק במהותו ועתמותו יש התענוג מן הדבר ההוא ונגד זולתו נק' רצון העליון היינו רצון בלי טעם גלוי רק כך עלה במחשבה

pues el deleite de esa cosa está separado (ne'etak) de todo, y solo en Su ser y Su esencia existe el deleite en esa cosa. Y, con relación a otro, se lo llama voluntad suprema; es decir, voluntad sin una razón revelada, solo "así surgió en el pensamiento".

לכן יש בבחי' כתר ב' בחי' הללו היינו בחי' עתיק אשר משם הוא מו"ס [מוחא סתימאה] טעמו ונמוקו עמו ובחינה השנית הרצון הגלוי לזולתו אשר נחשב לרצון בעלמא בלי שום טעם ונקרא גלגלתא דחפא על מוחא

Por lo tanto, en el nivel de Kéter hay estos dos niveles: el nivel de Atik, de donde procede el Moja Stimaá, "su razón y su fundamento están con él"; y el segundo nivel, la voluntad revelada a otro, que se considera mera voluntad sin razón alguna y se llama "el cráneo (gulgulta) que cubre el cerebro".

(ועמ"ש מזה ע"פ אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו' בפ' שלח ע"ש)

(Y véase lo que está escrito acerca de esto sobre el versículo "Yo soy Havaíá, su D'os, que los saqué de la tierra de Egipto", etc., en Parshas Sh'laj; véase allí.)

כי רצון התחתון היינו ת"ת [תפארת] דאימא שנעשה כתר לז"א היינו רצון שנולד ונמשך מחמת השכל כנ"ל וגלגלתא דא"א היינו רצון שלמעלה מהשכל וברצון יש טעם כמוס הנקרא מו"ס [מוחא סתימאה] כנ"ל

Pues la voluntad inferior es la Tiféret de Ima, que se convierte en Kéter para Zeir Anpín; es decir, una voluntad que nace del intelecto y deriva de él, como se mencionó arriba. Y la gulgulta de Arij Anpín es la voluntad que está por encima del intelecto, y dentro de la voluntad hay una razón oculta, llamada Moja Stimaá, como se mencionó arriba.

(וזהו ענין החופה שעל בחי' כבוד העליון דהיינו או"א [אבא ואימא] ועמ"ש בד"ה תורה צוה כו' מענין החופה שהיא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה. והרמ"ז [והרב משה זכות] בפ' בראשית) (בדף ח') כתב דענין חופה היינו מה שאו"א [שאבא ואימא] הם מחופים ומכוסים בדיקנא דאריך:

(Y este es el sentido de la jupá que está sobre el nivel de la gloria suprema, es decir, Aba e Ima. Y véase lo escrito en el discurso que comienza "La Torá [Moshe] ordenó", etc., acerca de la jupá, que es el nivel de la voluntad suprema, por encima de Jojmá. Y el Ramaz, en Parshas Bereishis) (en la página 8), escribió que el sentido de la jupá es que Aba e Ima están cubiertos y ocultos por la barba de Arij Anpín.)

7 ג והנה התורה הנגלה היא בחי' רצון המתגלה הנל וכמ"ש בזהר דתרי"ג מצות נמשכין מן תרי"ג ארחין וזהו בעטרה שעטרה לו אמו

3. Ahora bien, la Torá revelada es el nivel de la voluntad revelada mencionado antes, como está escrito en el Zóhar, que las 613 mitzvot se derivan de los 613 senderos. Y esto es [lo que significa] "con la corona con que su madre lo coronó",

כי הרצון הנ"ל נקרא עטרה וכתר הנעשה מן האבנים טובים והם דומם ואעפ"כ [ואף על פי כן] יש בה יופי הדר אשר מאיר בה אור מהודר ונעלם

pues la voluntad mencionada antes se llama atará y Kéter (corona), que está hecha de piedras preciosas, las cuales son inanimadas; sin embargo, hay en ella una belleza espléndida, en la que brilla una luz resplandeciente y oculta.

(וכך המצות נעשים מענינים גשמיים ציצית מצמר ותפילין מקלף זהו כמשל דומם ואבן אך שאבן טוב והדר הוא)

(De igual modo, las mitzvot se realizan con elementos físicos: tzitzit de lana y tefilín de pergamino. Esto es como la analogía de lo inanimado y de una piedra; pero se trata de una piedra preciosa y espléndida).

והוא כמשל הרצון הנ"ל שהוא רק בחי' חיצוניות של מו"ס [מוחא סתימאה] הנעלם בפנימית של הרצון וכמ"כ [וכמו כן] התורה הנגלה אין בה טעם גלוי ומספיק לנו על כל המצות

Y es como la analogía de la voluntad mencionada antes, que es solo el nivel de la dimensión exterior (jitzoniut) de la Moja Stimaá, que está oculta en la dimensión interior (pnimiut) de la voluntad. Del mismo modo, la Torá revelada no tiene una razón manifiesta que nos resulte suficiente para todas las mitzvot,

כמו דממעט כסות לילה מוראיתם אותו ומרבה כסות סומא ואין הטעם מספיק והיינו כי שרשה הוא רק מחיצוניות שנגלה לנו כעת רצון בלי טעם כו'.

como cuando excluye una prenda que se usa de noche, a partir de "y lo verán", e incluye la prenda de un ciego, y la razón no es suficiente. Esto se debe a que su raíz proviene únicamente de la dimensión exterior, que ahora se nos revela: voluntad sin razón, etc.

אבל לעתיד איתא שיותן לנו תורה חדשה ברבות שמיני פייג הכוונה ע"ז כמ"ש רש"י [רבי שלמה יצחקי] ע"פ ישקני מנשיקות פיהו שיתגלו לנו טעמי תורה הפנימית

Pero acerca del tiempo futuro se afirma que se nos dará una Torá nueva, en Bereshit Rabbá, Shemini, capítulo 13. El sentido de esto es, como escribió Rashí sobre el versículo "Que me bese con los besos de su boca": que se nos revelarán las razones de la Torá interior,

היינו מו"ס [מוחא סתימאה] יבא בהתגלות הטעם והעונג של הרצון אז תתענג על הוי' שהתענוג גבוה משם הוי' וכעת הוא בהעלם ונסתר מאתנו.

es decir, la Moja Stimaá llegará a revelarse: la razón y el deleite de la voluntad. Entonces “te deleitarás sobre Havaiaá”: el deleite está por encima del Nombre Havaiaá, y ahora está oculto y escondido de nosotros.

אכן אז כשיתגלה הטעם והתענוג של מו"ס [מוחא סתימאה] יהיה התענוג על הוי'. וזהו ג"כ שרש ענין אירוסין ונשואין

Sin embargo, entonces, cuando se revelen la razón y el deleite de la Moja Stimaá, el deleite estará sobre Havaiaá. Y esta es también la raíz del asunto de los esponsales (erusin) y el matrimonio (nisuin),

כי במ"ת [במתן תורה] היה רק בחי' אירוסין שהאשה מקבלת רק טבעת קדושין העגול (וה"ע [וזהו ענין] קדשנו במצותיך כמ"ש ע"פ טוב לחסות)

pues en la Entrega de la Torá solo hubo el nivel de los esponsales, en el que la mujer recibe únicamente el anillo circular de kidushín (y esto es lo que expresa “Santifícanos con Tus mitzvot”, como se explica sobre el versículo “Es bueno refugiarse”);

אבל לעתיד יהיה בחי' נשואין וכמ"ש ברבות סדר בא ס"פ ט"ו כי בועליך עושיך שהאשה נקנית בביאה והטיפה נמשכת ממוח האב מפנימית

pero en el tiempo por venir habrá el nivel del matrimonio, como está escrito en Rabbah, Seder Bo, al final del capítulo 15: “Porque tu esposo es tu Hacedor”. Pues la mujer se adquiere mediante la unión íntima, y la gota procede del cerebro del padre, de la dimensión interior.

היינו שלעתיד יהיה התגלות כחינת פנימית מו"ס [מוחא סתימאה] והתענוג יבוא בהתגלות נגלות לנו לכן אז נשואין ע"י ביאה בועליך עושיך כו'.

Es decir, en el tiempo por venir se revelará el aspecto interior de la Moja Stimaá, y el deleite llegará a revelarse, haciéndose manifiesto para nosotros. Por eso entonces [habrá] matrimonio mediante la unión íntima: “tu esposo es tu Hacedor”, etc.

8 והטעם לזה שההתגלות הנ"ל יהיה דוקא לעתיד כי הנה ידוע דשרש המצות הוא רק לברר מעשייה הטוב דנוגה במ"ע [במצות עשה] והל"ת [והל"א תעשה] להפריד הרע

La razón por la que la revelación mencionada arriba tendrá lugar específicamente en el tiempo por venir: es sabido que la raíz de las mitzvot consiste únicamente en depurar de Asiá (Acción) el bien de nogá, mediante los preceptos positivos, y [mediante] las prohibiciones, separar el mal.

כי בכל דבר ואפילו בכל נפש מישראל יש טוב ורע אשר ע"י נפילת רפ"ח ניצוצין אשר נתערבו ברע צירך ע"י המ"ע [המצות עשה] והל"ת [והל"א תעשה] להפרידם

Pues en todo, e incluso en cada alma de Israel, hay bien y mal, debido a la caída de las 288 chispas que se mezclaron con el mal; es necesario separarlas mediante los preceptos positivos y las prohibiciones

ולבררם ולאחר הבירור אז הם גדולים וגבוהים הרבה כי שרשם מתוהו אשר נעלה במדרגה יותר מן התיקון אחר הבירור.

y depurarlas. Después de la depuración, son entonces muy grandes y elevadas, pues su raíz proviene de Tohu, que es de un rango superior a Tikún, una vez realizada la depuración.

9 ולכן עבור זה המאכל מחיה את האדם כי שרש המאכל הגם שכמו שהוא למטה הוא מעורב ברע אכן שרשו הוא מתוהו

Por lo tanto, por esta razón el alimento da vida a la persona: pues la raíz del alimento, aunque tal como se encuentra abajo está mezclada con el mal, proviene de Tohu.

ולכן כשאדם אוכלן ומברר הטוב ומגרש הרע והפסולת לחוץ אזי אחר הבירור הטוב מן המאכל אזי אדרבה הם מחיים את האדם ומוסיפין לו כח וחיות בנפש

Por lo tanto, cuando la persona los come, refina el bien y expulsa el mal y los desechos; entonces, una vez refinado el bien del alimento, ocurre lo contrario: estos dan vida a la persona y le añaden fuerza y fuerza vital al alma.

כי אחר הבירור ועלייתם למקורם הם במדרגה יותר נעלית דהיינו מעולם התוהו שקדם לתיקון תוהו שם ס"ג [שם ס"ג] ותיקון שם מ"ה [שם מ"ה].

Pues después de ser refinados y ascender a su fuente, alcanzan un rango más elevado; es decir, provienen del Mundo de Tohu, que precedió a Tikun: Tohu corresponde al Nombre Sag, y Tikun, al Nombre Mah.

ולכן הנה לע"ע קודם שנברר עדיין הניצוצים שנפלו (ר"ל [רצה לומר] קודם שיושלם כל הבירור) עדיין אין בהתגלות התענוג

Por lo tanto, por ahora, antes de que las chispas que cayeron hayan sido refinadas —es decir, antes de que se complete todo el refinamiento—, el deleite aún no está revelado,

כי הם מעורבים טו"ר [טוב ורע] אכן אחר הבירור שישו בו למדרגתם הקודמת אז יהיה גמר וסוף מעשה אשר במחשבה היה תחלה

pues están mezcladas el bien y el mal. Pero, después del refinamiento, cuando regresen a su rango anterior, entonces tendrá lugar la culminación y “el fin de la obra, que fue primero en el pensamiento”;

ולא יהיה שום הסתרה מרע אז ממילא יהיה נגלה התענוג מאור וזיו העליון. ודוקא מבירור דברים תחתונים שכעת.

y no habrá ocultamiento alguno causado por el mal; entonces, por sí solo, se revelará el deleite de la luz y el resplandor suprenales. Y [esto proviene] específicamente del refinamiento de las cosas inferiores de la actualidad.

וזהו ענין אשת חיל עטרת בעלה שבה יהיה מאיר אור טוב טעם ודעת הגנוז ונעלם

Y este es el significado de “Una mujer virtuosa es la corona de su marido”: en ella brillará la luz de “la buena razón y el conocimiento”, que están guardados y ocultos,

דהיינו בחינת מו"ס [מוחא סתימאה] (שהוא למעלה גם מבחינת כבוד עילאה כבוד ל"ב נתיבות ח"ע [חכמה עילאה] אבל מו"ס [מוחא סתימאה] לא אתפתחא בנתיבות)

es decir, el nivel del Moja Stimaa —que es superior incluso al nivel de la gloria superior, kavod, los treinta y dos senderos de la Jojmá superior; pero el Moja Stimaa “no se abre en senderos”—,

שכעת הוא באבן טוב בחי' דומם ויהיה האור אז בהתגלות ויהיו תוהו במדרגה יותר גבוה מן התיקון כי גם תיקון יהיה אז אבל תוהו יהיה האור יותר גבוה אחר הבירור

que ahora está en la piedra preciosa, el nivel de lo inanimado. Entonces la luz estará revelada, y el Tohu se encontrará en un nivel más elevado que el Tikún; pues también habrá Tikún entonces, pero [en] el Tohu la luz será más elevada, después de la depuración.

(נמצא המכוון שבחינת ההתגלות מפנימית הכתר שהוא מו"ס [מוחא סתימאה] ועתיק זה יהיה דוקא אחר שלימות הבירורים דתוהו ועיין הטעם לקמן בסוף הדרוש) וזהו שבשני ברכות אחרונות דנשואין אומר תחלה משמח חתן וכלה.

(De ello se desprende que el punto es este: el nivel de la revelación desde la dimensión interior de Kéter (la Corona), que es la Moja Setimá y Atik, se producirá específicamente después de que se completen las depuraciones del Tohu; véase la razón más adelante, al final del discurso). Por eso, en las dos últimas bendiciones de la boda se dice primero: «Que alegra al novio y a la novia»,

ובאחרונה אומר משמח חתן עם הכלה כי לע"ע הכלה מקבלת מהחתן וזהו משמח חתן וכלה.

y en la última se dice: «Que alegra al novio con la novia». Pues, por el momento, la novia recibe del novio, y esto es «Que alegra al novio y a la novia».

אבל לעתיד יהיו שוין בקומתן כתר ע' [עייין] לשניהם כמו שהיתה קודם המיעוט זהו משמח חתן עם הכלה

Pero en el tiempo por venir tendrán la misma estatura, un Kéter para ambos, como era antes de la disminución; esto es «Que alegra al novio con la novia».

(שע"י הכלה משמח החתן כי א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה]) אומר גם כן ישמע קול חתן וקול כלה כי לעתיד יהיה לכלה קול.

(el novio es alegrado por medio de la novia, pues «la mujer virtuosa es la corona de su marido»). También se dice: «Que se oiga la voz del novio y la voz de la novia», pues en el tiempo por venir la novia tendrá una voz.

קול היינו המשכה והתגלות כמו קול גשמי שנמשך ונתגלה מהכל הלב לקנה. ולעתיד כשיהיה א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] אז יהיה להכלה קול המשכה והתגלות

«Voz» significa hacer descender y revelar, como una voz física, que se transmite y se revela desde el aliento del corazón hasta la tráquea. Y en el tiempo por venir, cuando «la mujer virtuosa [sea] la corona de su marido», la novia tendrá una voz: hacer descender y revelar.

והוא ע"ד מ"ש ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני שהמלי' תהיה עטרת ומשפיע לבעלה גבוה מן התיקון רק מחמת שגם התיקון לא יתבטל

Y esto se corresponde con lo escrito: «En aquel día saldrán aguas vivas de Jerusalén; la mitad de ellas, hacia el mar oriental»: que Maljut (soberanía) será una corona y una fuente de influencia para su marido, por encima del Tikún. Pero, dado que el Tikún tampoco será anulado,

לכן קול חתן וקול כלה שלשניהם יהיה קול המשכה והתגלות ב' המאורות הגדולים אחר הבירור.

por eso [se dice]: «la voz del novio y la voz de la novia»: ambos tendrán una voz, que hará descender y revelará, «los dos grandes luminares», después de la depuración.

והנה מו"ס [מוחא סתימאה] הוא מקור כל הבירורים כי מ"ש בחכמה אתברירו שרשה מן מו"ס [מוחא סתימאה] הנעלם ששם עיקר הבירור (כמ"ש בד"ה למה נסמכה כו')

Ahora bien, la Mója Stimaá es la fuente de todas las depuraciones, pues lo que se dice —“por medio de Jojmá son depurados”— tiene su raíz en la Mója Stimaá oculta, donde tiene lugar la depuración principal (como se explica en el discurso que comienza “¿Por qué fue yuxtapuesto...?”, etc.).

ואחר שיתבררו אז יהיה גילוי מו"ס [מוחא סתימאה] תענוג עליון תכלית השלימות ואז יהיה התגלות פנימית טעמי התורה ישקני מנשיקות פיהו.

Y una vez que hayan sido depurados, entonces se revelará la Mója Stimaá, el deleite supremo, la perfección última; y entonces se revelará la dimensión interior de las razones de la Torá: “Que me bese con los besos de su boca”.

לכן לע"ע הוא צלוחתא בלחש כיון שאין להכלה קול שעתה בחי' דבור בטל לגבי מחשבה ומדות אשה טפלה לגבי בעלה.

Por eso, por ahora, la oración se recita en voz baja (tzelotá belajash), pues la novia no tiene voz: en este momento, el nivel del habla está anulado frente al pensamiento y a los atributos emocionales, como una esposa subordinada a su marido.

אבל לעתיד לבא אחר הבירור כשיתגלה מו"ס [מוחא סתימאה] טוב טעם ודעת אז יהיה להכלה קול גדול

Pero en el futuro, después de la depuración, cuando se revele la Mója Stimaá —“buen juicio y conocimiento”—, entonces la novia tendrá “una gran voz”.

ולא יספ' שמונה עשרה בקול רם ויהיה המלי' עיקר אחע"ב [אשת חיל עטרת בעלה] כנודע שבע"ס [שבעשר ספירות] דאו"ח [דאור חוזר] המלי' הוא כתר ויסוד (המשפיע עכשיו למלי') הוא חכמה כו' ועיין מ"ש בד"ה ואכלתם אכול ס"פ ויגש:

“Que no cesó”: la Shemoné Esré en voz alta. Y Maljut será lo principal, “una mujer virtuosa es la corona de su marido”, pues es sabido que en las diez Sefirot de la luz que retorna (Or Jozer), Maljut es Kéter, y Yesod —que ahora influye en Maljut— es Jojmá, etc. Véase también lo escrito en el discurso que comienza “Y comerán, comiendo”, al final de Parshat Vayigash.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/shir-hashirim/39/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak